

# NYT Nuorten tulevaisuusraportti 2023

## Keskustelua nuorten työelämäodotuksista ja arvoista

Lauri Vaara  
Erityisasiantuntija  
Nuorten yrittäjyys ja talous NYT

# Työpajan sisältö:

- Erätauko-menetelmän lyhyt esittely
- Keskustelua teemasta:
  - > Nuorten työelämäodotukset ja arvot
- Yhteenvetoa keskustelusta
- Miten Tulevaisuusraporttia voi hyödyntää Erätauko-keskustelussa koulussa?

Lähde: [www.erätauko.fi](http://www.erätauko.fi)

## Tämän saat:

- Tutustut Erätauko-menetelmään
  - Kuulet Tulevaisuusraportin tuloksista
- Pääset jakamaan omia ajatuksiasi aiheesta

# Mikä on Erätauko- menetelmä?



# Mikä on Erätauko – menetelmä?

- Erätauko on keskustelumenetelmä, jossa pyritään kunnioittavalla ja rakentavalla keskustelulla ymmärtämään jotakin aihetta tai ilmiötä.
- Menetelmä kehitetty Sitrassa 2016-2019 – nykyään menetelmää hyödyntää ja levittää Erätauko-säätiö
- Luodaan kannustava, turvallinen ja luottamusta herättävät ilmapiiri, jotta kaikki tulevat kuulluksi ja uskaltavat osallistua.
- Tavoitteena aiheen ja muiden ihmisten ymmärtäminen – ei niinkään yksimielisyys tai nopeiden ratkaisujen kehittäminen



# Erätauko-menetelmä käytännössä - lähtökohta

- Sopii 6-25 kokoiselle ryhmälle
- Annetaan aikaa vähintään 45min
- Istutaan kasvitusten esim. ringissä
- Keskustelulla on ohjaaja, joka huolehtii keskustelun etenemisestä sekä sääntöjen noudattamisesta

Lähde: [www.erätauko.fi](http://www.erätauko.fi)



# Erätauko menetelmä käytännössä - vaiheet

1. Tervetuloa, esittäytyminen
2. Rakentavan keskustelun pelisäännöt
3. Aiheeseen virittävä alkujuttu
4. Pariporina tai jokaisen oma pohdinta
5. Yhteinen keskustelu
6. Keskustelun syventäminen
7. Pariporina tai jokaisen oma pohdinta
8. Yhteinen keskustelu
9. Omien oivallusten kirjoittaminen
10. Omien oivallusten jakaminen muiden kanssa
11. Miten eteenpäin?
12. Kiitokset

Lähde: [www.erätauko.fi](http://www.erätauko.fi)



# Aloitetaan!



# 1

Esittäytymiset (jos ehditään...)  
Keskustelun pelisäännöt  
Aiheeseen virittävä alkujuttu



# Keskustelun pelisäännöt:

1. **Kuuntele toisia**, älä keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja. *”Jokaisella täytyy olla mahdollisuus rauhassa kertoa omista näkemyksistään. On tärkeää, että emme keskeytä toisiamme emmekä supise vierustoverin kanssa.”*
2. **Liity** toisten puheeseen ja käytä arkikieltä. *”Erätauko-keskustelussa on tavoitteena, että yritämme liittää omat sanomisemme siihen, mitä toiset ovat tuoneet esiin keskustelussa. Pyritään puhumaan arkikielisesti ja välttämään erikoistermejä.”*
3. **Kerro omasta kokemuksesta**. *”Jotta voimme ymmärtää paremmin käsiteltävää asiaa ja toisiamme, niin on hyvä puhua omista kokemuksista. Tämä tarkoittaa, että kerrotaan toisille, mitkä asiat, tapahtumat ja tilanteet ovat vaikuttaneet omiin näkemyksiimme.”*
4. **Puhuttele** muita suoraan ja kysy heidän näkemyksiään. *”Yhteisen keskustelun muodostumista helpottaa kun osoitamme sanamme toisille keskustelijoille, puhuttelemme toisiamme etunimeltä ja kysymme suoraan toisten näkemyksiä.”*
5. **Ole läsnä** ja kunnioita toisia sekä luottamuksen ilmapiiriä. *”Erätauko-keskustelussa on tärkeää, että keskitytämme kokonaan toisiimme ja käsitellyn asian ymmärtämiseen. Kunnioitetaan ihmisten erilaisia näkemyksiä. Pidetään keskustelu luottamuksellisena, jotta jokainen voi puhua mahdollisimman vapaasti.”*
6. **Etsi ja kokoa**. Työstä rohkeasti esiin tulevia ristiriitoja ja etsi piiloon jääneitä asioita. *”Erätauko-keskustelun on tarkoitus olla turvallinen tilanne, jossa voidaan myös käsitellä ristiriitoja. Lisäksi on tärkeää etsiä asioita, jotka syystä tai toisesta ovat jääneet huomaamatta. Lopuksi voimme yhdessä tutkia, miten keskustelussa esiin tulleet näkökulmat liittyvät toisiinsa.”*

Lähde: [www.eratauko.fi](http://www.eratauko.fi)

# Tähän kiinnostava alustus aiheeseen...

.... nyt kuitenkin hieman  
sovelletaan ja aihetta esitellään  
keskustelun lomassa  
pienemmissä osissa.

Lisäksi hyödynnetään  
apukysymyksiä keskustelun  
virittämiseksi.



# 2

Pohdintaa itsensä tai parin kanssa  
Yhteinen keskustelu  
Aiheen syventäminen  
Jatkopohdinta ja yhteinen keskustelu

# 1. KESKUSTELU

*VÄITE: Nuorten myönteinen suhtautuminen työelämään on laskenut ja tulevaisuususkon koetuksella.*

NYT Nuorten tulevaisuusraportti 2023



Aineiston keruu: 4.2.–30.3.2023

Vastaajien kokonaismäärä: 6 027

Yläaste

3 088

Toisen asteen  
ammattillinen

974

Lukio

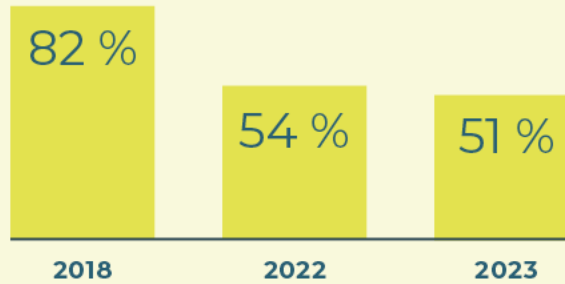
1 965

[#tulevaisuusraportti](#)

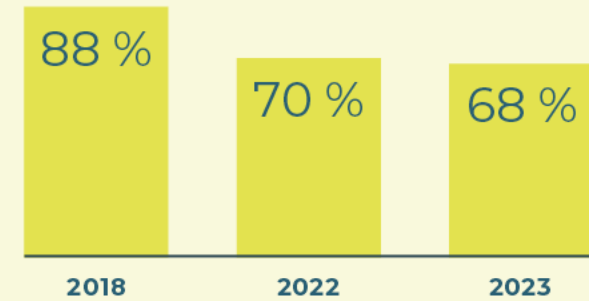
[#framtidrapport](#)

Muutoksia nuorten  
suhtautumisessa  
työelämään

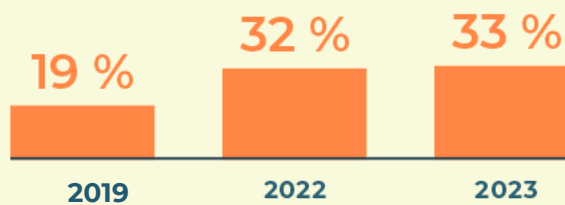
Odotan innolla  
työelämää



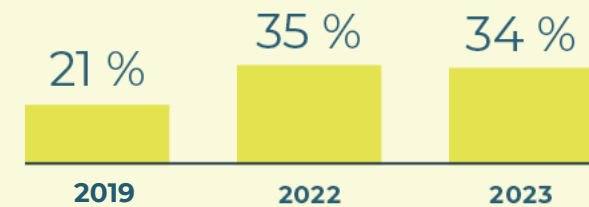
Uskon löytäväni oman  
paikkani työelämästä



Pelkään työelämän olevan  
liian raskasta



Panostan mieluummin vapaa-  
aikaan kuin työelämään



Mitkä seuraavista asioista ovat vaikuttaneet eniten siihen, että pelkäät työelämän olevan liian raskasta?



# EVA:n arvo- ja asennetutkimus 1/24: Nuorten tulevaisuususkon laskenut

## Mistä johtuu?

"Tämän päivän nuoret ovat kasvaneet maailmassa, jota ovat ravistelleet toistuvat kriisit, jotka ovat koetelleet uskoa maailman tulevaisuuteen."

"Kriisien ja uhkien vastapainoksi kollektiivisesta tulevaisuushorisontistamme puuttuvat näköalat toisenlaisiin, toivottaviin tulevaisuuksiin."

## Miksi olla huolissaan?

"Tulevaisuususkon on nuorten hyvinvoinnin kivijalka ja jopa tärkein elämäntyytyväisyyttä selittävä tekijä."

"Tulevaisuususkon on yhteydessä nuorten elämänvalintoihin, jotka liittyvät esim. opiskeluun, työuraan ja perheen perustamiseen."



Miten ottaisitte kantaa väitteeseen  
omien kokemuksienne ja  
havaintojenne pohjalta?

Miten nuorten tulevaisuusko  
voidaan vahvistaa koulussa?

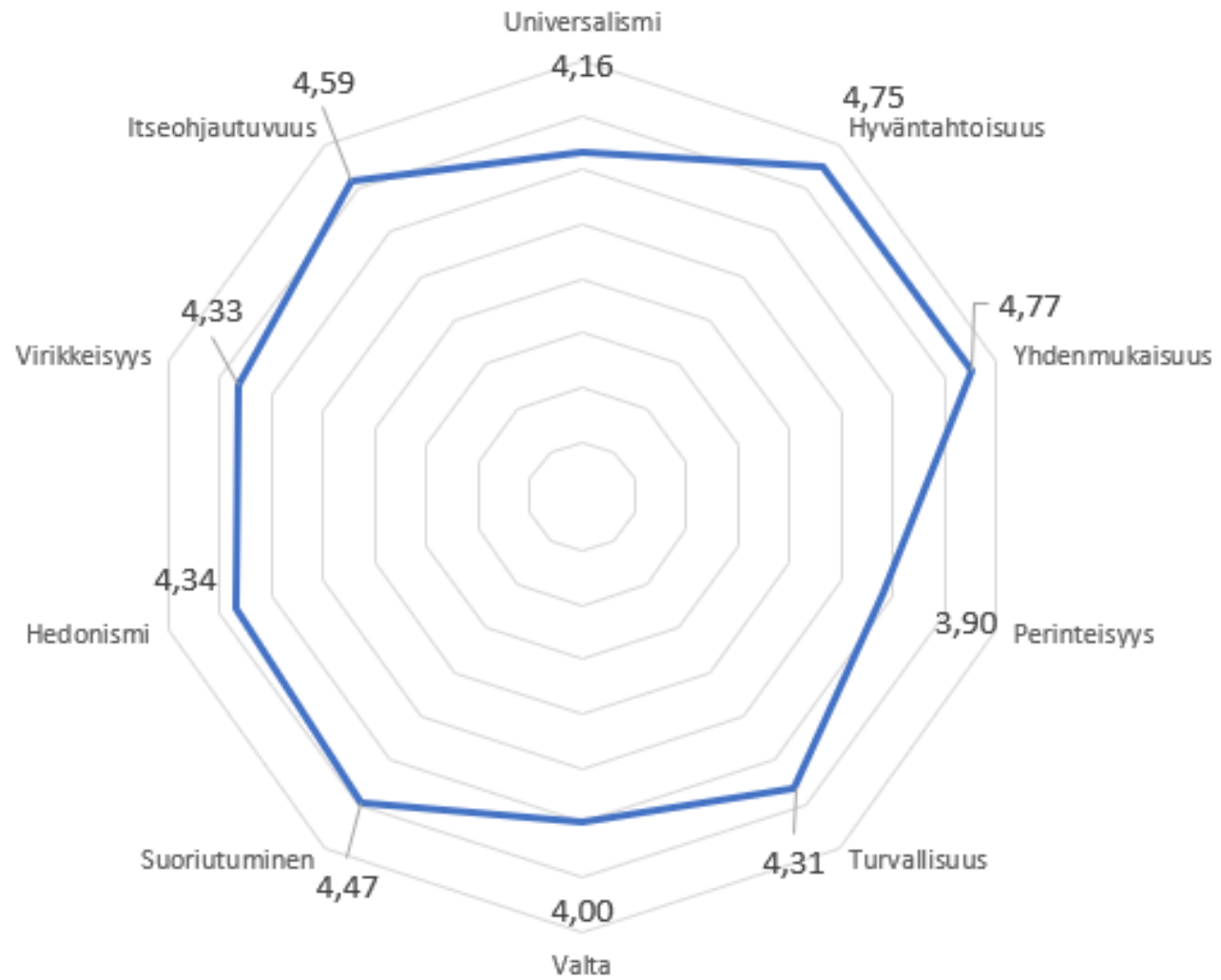
Pohdintaa yksin tai parin kanssa: 5min  
Yhteiskeskustelua: 10min

## 2. KESKUSTELU

*VÄITE: Arvot ovat nuorille entistä tärkeämpiä ja ohjaavat heidän tulevaisuuden valintojaan.*

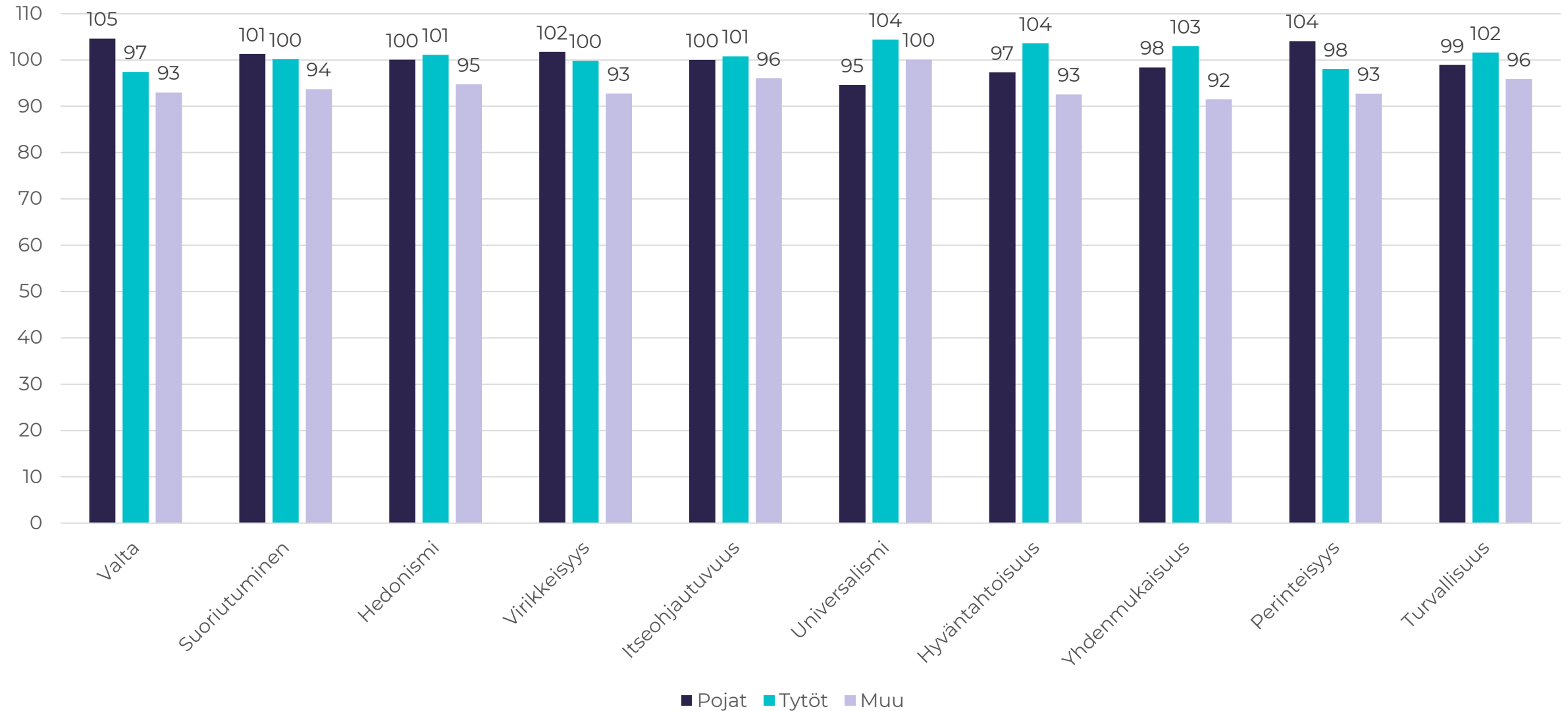
NYT Nuorten tulevaisuusraportti 2023

# Nuorten arvot



# Arvot (Schwartz) ja sukupuoli

Arvoulottuvuudet sukupuolen mukaan indeksoituna



**YLE 7.2.2024:**

**Nuorten aikuisten arvot eriytyneet sukupuolten välillä rajusti etenkin liberaali-konservatiivi –akselilla.**

yle

Etusivu

Vaalikone

Venäjän hyökkäys

UMK24

Nuoret

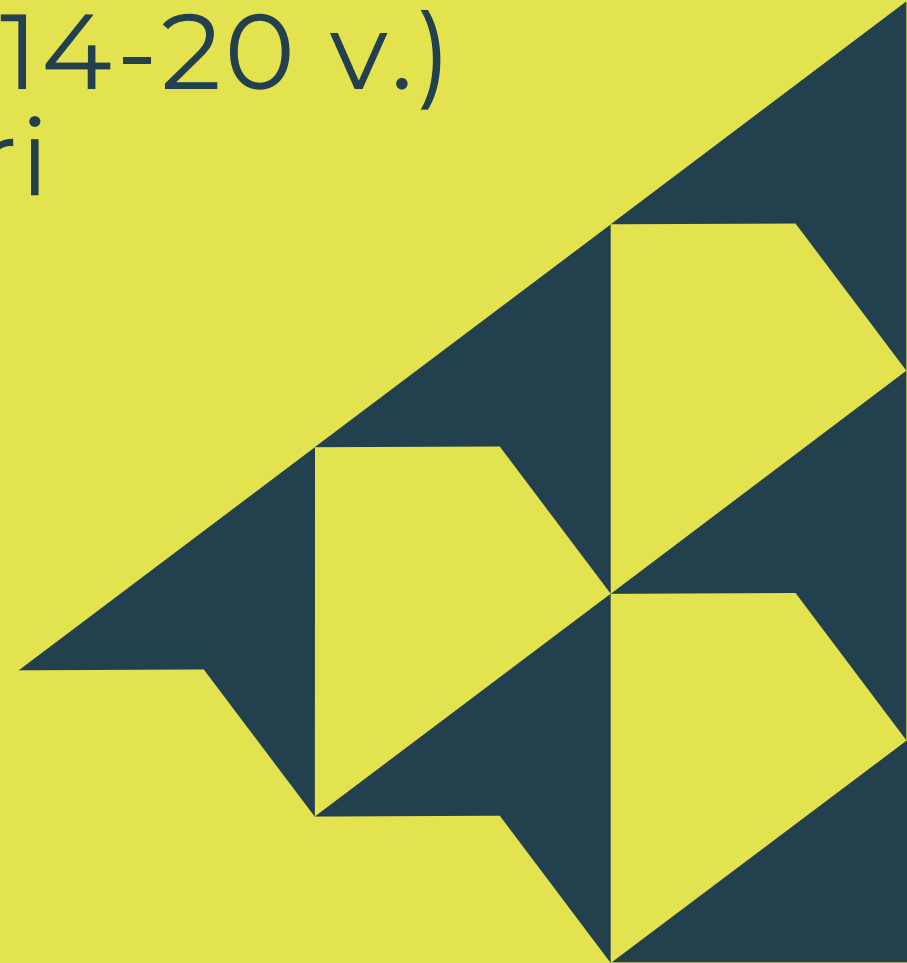
## **Railo repesi nuorten naisten ja miesten arvomaailmojen välille – tutkija näkee taustalla huolestuttavan kehityksen**

Nuorten arvojen ja asenteiden kahtiajakautuminen näyttäytyy sukupuolittuneena ilmiönä, mutta tutkijan mukaan todellinen ongelma on paljon syvemmällä.



# VÄLIÄÄNESTYS!

Kuka uskoo, että nuorten (14-20 v.) arvojen eriytymiskehitys eri sukupuolien välillä tulee voimistumaan?



# NYT Nuorten tulevaisuusraportti 2023:

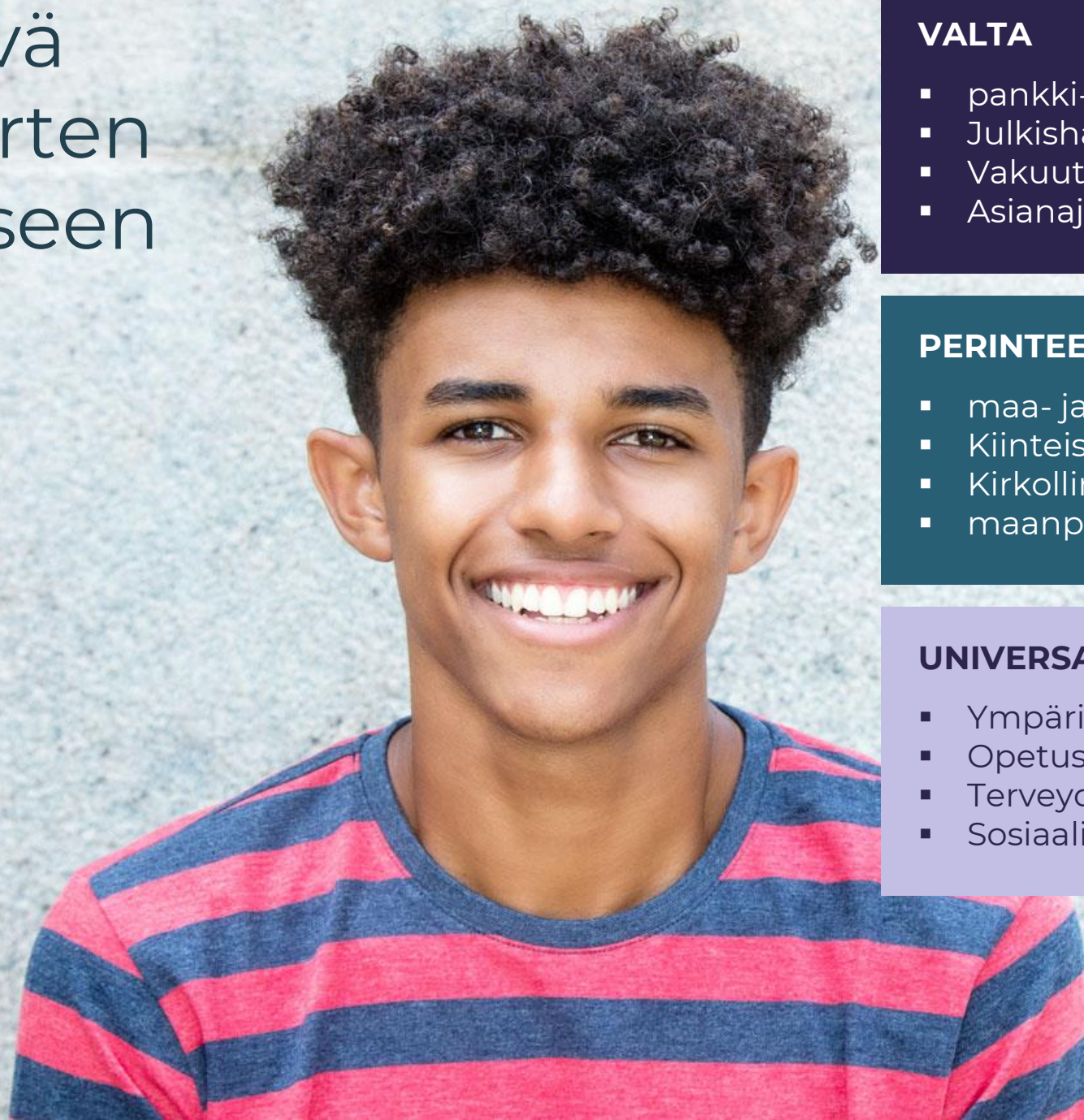
80 %

Nuorista haluaa tehdä omien  
arvojensa mukaista työtä.

 **nyt**



Arvoilla selvä  
yhteys nuorten  
kiinnostukseen  
eri aloja  
kohtaan



### VALTA

- pankki- ja rahoitusala
- Julkishallinto
- Vakuutusala
- Asianaja- ja lakimiestoimistot

### PERINTEET

- maa- ja metsätalousala
- Kiinteistöalan työ ja -siivous
- Kirkollinen työ
- maanpuolustus

### UNIVERSALISMI

- Ympäristöala
- Opetusala
- Terveystieteiden ala
- Sosiaalipalvelut

Kyselyssä universalismiin liittyvät väittämät koskivat esimerkiksi ihmisten yhdenvertaisuutta ja ympäristön suojelua.



# Aiheesta keskustellaan juuri nyt (YLE 8.2.2024)



Etusivu

Vaalikone

Venäjän hyökkäys

UMK24

Nuoret

## **Työnantajat ihmeissään nuorten työnhakijoiden vaatimusten kanssa – pelkkä hyvä palkka ei enää kelpaa**

Pelkästään hyvä palkka ei riitä nuorelle sukupolvelle, vaan työnantajan arvojen tulee olla kohdillaan. Tutkijan mukaan on tärkeää ymmärtää tulevaisuuden johtajien arvomaailmaa.

Miten ottaisitte kantaa väitteeseen omien kokemuksienne ja havaintojenne pohjalta?

Ovatko arvot eriytyneet vai lähentyneet eri sukupuolten välillä?

Miten koette arvoista keskustelun nuorten kanssa koulussa? Pitäisikö arvoista keskustella enemmän ja miten niitä voitaisiin käsitellä?

Pohdintaa yksin tai parin kanssa: 5min  
Yhteiskeskustelua: 10min

# 3

Omien oivallusten kirjaaminen

Omien oivallusten jakaminen

Miten eteenpäin?

Kiitokset!

Entä jatkossa?  
Jutelkaa nuorten  
kanssa näistä!

Esimerkiksi ensi vuoden 2024  
Tulevaisuusraportin tiimoilta.



# NYT Nuorten tulevaisuusraportti 2024

**Kuvaus:** Vuonna 2024 Nuorten tulevaisuusraportti -kyselytutkimuksen aiheina ovat kesätyöt, työelämäodotukset, oma talous sekä osallisuus. Kyselyn toteuttaa Taloustutkimus sekä Nuorten yrittäjyys ja talous NYT. Kysely on aiempia vuosia lyhyempi ja vastaaminen vie aikaa n. 20 min.

**Kohderyhmä:** Kysely on tarkoitettu kaikille yläkoulujen 8.- ja 9.-luokan oppilaille sekä toisen asteen nuoremmille opiskelijoille (14—20-vuotiaat).

**Ajankohta:** Tulevaisuusraporttiin vastataan oppilaitoksissa 22.1.-16.2.2024.

## Kyselyyn vastaaminen:

- Kyselyyn vastataan siirtymällä vastaussivustolle oheisen linkin kautta. Vastaussivustolla voi valita kieleksi suomen, ruotsin tai englannin.
- Sivustolta löytyy tarvittaessa pohjat huoltajien kontaktointia varten sekä tietosuojaseloste.
- Linkki vastaussivustolle on kaikille kouluasteille sama. Vastaussivulla vastaaja valitsee oman kouluasteen, sillä osa kysymyksistä ovat kouluastekohtaisia.

**Linkki vastaussivulle:** [www.nuortentulevaisuusraportti.fi](http://www.nuortentulevaisuusraportti.fi)

# Keskustelkaa kyselystä ja sen tuloksista nuorten kanssa!

- Mitä odotan tulevilta kesätöiltä?
- Mitä olen aiemmin oppinut kesätöistä ja millaisia vaikutuksia kesätyökokemuksilla on ollut?
- Missä valossa näen tulevan työelämän?
- Mitkä ovat minulle tärkeitä työelämäarvoja?
- Mitkä ovat mielestäni tärkeimmät tulevaisuuden työelämätaidot?
- Miten suhtaudun omaan talouteeni?
- Mihin kaikkeen ihmisillä tulisi olla varaa osana normaalia ihmisarvoista elämää?



# Oivallukset ja palaute!

Mene:

[www.menti.com](https://www.menti.com)

Koodi:

**3322 1126**





# Kiitos!

@ljvaara

Lauri Vaara  
Erityisasiantuntija, opettajankoulutus & tutkimus  
Nuorten yrittäjyys ja talous NYT  
044 0772373

